

OFTALMOSKOPI, TONOMETRİ VE SLİT LAMP KULLANIMI: ACİLDE OFTALMOLOJİK TANI

Sevde AKÇAY USTA ¹

1. GİRİŞ

Oftalmolojik hastalığı olan kişilerin görme keskinliği düzeyleri doğru olarak ölçülmeli ve gözler belirli bazı teknikler kullanılarak muayene edilmelidir. Klinik muayene bulgularını desteklemek adına bazı özel tetkikler kullanılmalıdır. Acilde oftalmolojik tanıya doğru ilerlemede kullanılan tetkiklerin başlıca olanları oftalmoskopi, tonometri ve biyomikroskopide slit lamp kullanımındır.

2. OFTALMOSKOPI

Oftalmoskopi terimi “Ophtalmo = göz”, “skopi = bakmak” kelimelerinden türemiştir. Salmon JF’ye göre (1), bu yöntem yalnızca göz doktorlarının değil her hekimin temel muayene parçalarından biridir. Yanoff ve Duker’in belirttiği gibi (2), oftalmoskopi fundus muayenesi olarak da bilinir. Bu teknik, retina, optik disk, makula ve retinal damarlar gibi göz dibi yapılarını doğrudan gözlemlemeye imkân tanır. Ayrıca aynı yazarların aktardığı üzere (2), diyabetik retinopati ve hipertansif retinopati gibi sistemik hastalıkların tanısında da değerli bilgiler sunar.

2.1. Oftalmoskopi Çeşitleri

Oftalmoskopi, direkt veya indirekt yolla yapılabilir.

Direkt Oftalmoskopi

Salmon JF’ye göre (1), el tipi bir cihazla yaklaşık 15 kat büyütmede doğrudan muayene yapılabilir. American Academy of Ophthalmology’nun bildirdiğine göre (3), Şekil 1’de optik sinir başının 15 kat büyütülmüş görüntüsü gösterilmektedir.

¹ Uzm. Dr., Şişli Hamidiye Etfal Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Göz Hastalıkları Kliniği, akcaysevde@gmail.com, ORCID iD: 0000-0002-3643-9627

Öneriler

- Acil serviste göz yakınması olan tüm hastalarda temel muayene yöntemleri (oftalmoskopi, tonometri, slit-lamp) mutlaka uygulanmalıdır.
- Ani görme kaybı, şiddetli ağrı, kimyasal yaralanma ve travma durumları acil oftalmoloji konsültasyonu gerektirir.
- Tonometri, açık glob şüphesi olan olgularda yapılmamalıdır.
- Slit-lamp muayenesi, kornea defektleri ve travmaların erken tanısında kritik öneme sahiptir.
- Bu yöntemlerin etkin ve doğru kullanımı, erken tanı ile görme kaybının ve komplikasyonların önlenmesine katkı sağlar.

KAYNAKLAR

1. Salmon JF. *Kanski's Clinical Ophthalmology: A Systematic Approach*. 10th ed. London: Elsevier; 2024.
2. Yanoff M, Duker JS. *Ophthalmology*. 5th ed. Philadelphia: Elsevier Saunders; 2019.
3. American Academy of Ophthalmology (AAO). *Basic and Clinical Science Course (BCSC), Section 2: Fundamentals and Principles of Ophthalmology*. San Francisco: American Academy of Ophthalmology; 2024–2025.
4. Wall M, Kupersmith MJ, Kedar S, et al. The visual fields in papilledema. *Journal of Neuro-Ophthalmology*. 2020;40(3):302–310. doi:10.1097/WNO.0000000000000972
5. Bruce BB. Nonmydriatic ocular fundus photography in the emergency department: a new window to the brain. *Western Journal of Emergency Medicine*. 2015;16(7):1045–1050. doi:10.5811/westjem.2015.6.26020
6. Tripathy K, Modi P, Arsiwalla T. Hypertensive Retinopathy. 2025 Jul 6. In: StatPearls [Internet]. Treasure Island (FL): StatPearls Publishing; 2025 Jan–. PMID: 30252236.
7. Salmon JF. *Kanski's Clinical Ophthalmology: A Systematic Approach*. 10th ed. London: Elsevier; 2024. p. Glaucoma & Examination Techniques.
8. Yanoff M, Duker JS. *Ophthalmology*. 5th ed. Philadelphia: Elsevier Saunders; 2019. p. Glaucoma & Diagnostic Equipment.
9. Mansouri K, Weinreb RN. Continuous 24-hour intraocular pressure monitoring for glaucoma: current methods and future directions. *Current Opinion in Pharmacology*. 2012;12(1):57–62. doi:10.1016/j.coph.2011.09.004
10. Chan TCY, Bala C, Siu A, et al. Clinical applications of rebound tonometry in glaucoma management. *Journal of Current Glaucoma Practice*. 2016;10(2):59–66. doi:10.5005/jp-journals-10008-1200
11. Bhorade AM, Gordon MO, Wilson B, et al. The utility of tonometry in the emergency department setting: a missed opportunity? *The American Journal of Emergency Medicine*. 2013;31(11):1583–1587. doi:10.1016/j.ajem.2013.06.019
12. Van der Jagt LH, Jansonius NM. Three portable tonometers, the TGDc-01, the ICARE and the Tonopen XL, compared with each other and with Goldmann applanation tonometry*. *Ophthalmic Physiol Opt*. 2005 Sep;25(5):429–35. doi: 10.1111/j.1475-1313.2005.00318.x. PMID: 16101949.

13. Tu EY, McLeod SD. Slit-lamp examination techniques in anterior segment disease. *Current Opinion in Ophthalmology*. 2000;11(4):266–271. doi:10.1097/00055735-200008000-00010
14. Guly HR, Guly CM. Use of the slit lamp in the accident and emergency department. *Emergency Medicine Journal*. 2003;20(5):486–487. doi:10.1136/emj.20.5.486
15. Rhee DJ, Pyfer MF. *The Wills Eye Manual: Office and Emergency Room Diagnosis and Treatment of Eye Disease*. 8th ed. Philadelphia: Wolters Kluwer; 2021.